CEVRO UNIVERZITA
Předmět: D25357 Populismus, extremismus a politická polarizace
Vyučující: Jakub Wondreys (jakub.wondreys@cevro.cz)
Místo, Datum a Čas: d325, Po 14:00 -15:20, seminář Po 15:30-16:50

Úvod do předmětu a jeho cíle

Předmět si klade za cíl uvést studenty do komparativního studia populismu, radikalismu & extremismu a politické polarizace v současných demokratických systémech a seznámit je s klasickou i aktuální odbornou literaturou věnovanou těmto tématům. Současně má studentům poskytnout metodologické nástroje a podněty pro vlastní výzkumné projekty a diplomové práce. Úvodní část kurzu představí základní principy politologického výzkumu, zejména tvorbu a klasifikaci konceptů, výběr případů, formulaci výzkumných otázek a možnosti kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Následující část se zaměří na hlavní teoretická pojetí populismu, radikalismu & extremismu, jejich vzájemné odlišení a klasifikaci jejich pravicových a levicových variant. Další tematické bloky budou věnovány studiu krajní pravice, procesu její normalizace a vztahu populismu, radikalismu & extremismu k demokracii. Kurz se bude zabývat příčinami jejich vzniku a úspěchu, možnostmi demokratických reakcí a jejich politickými a společenskými důsledky. Zvláštní pozornost bude věnována voličům populistických, radikálních & extremistických stran, genderovým rozdílům a úloze žen v krajně pravicové politice. Závěrečná část kurzu představí nová témata ve studiu populismu, radikalismu & extremismu, včetně dopadů krizí, mezinárodních konfliktů, války na Ukrajině, konfliktu v Gaze, sociálních médií a nových forem stranické a společenské mobilizace. Kurz uzavře problematika politické polarizace, její definice, podoby, příčiny a důsledky pro demokratické systémy. Výuka bude založena na seminárních diskusích nad zadanou literaturou, jejím kritickém hodnocení a prezentaci vlastních výzkumných nápadů. Významná část výuky bude věnována společné diskusi o návrzích výzkumných témat a jejich využitelnosti pro seminární a diplomové práce.

Četba a další studijní materiály

Předpokládá se, že před příchodem na výuku prostudujete veškerou povinnou literaturu. Výjimku představují pouze materiály výslovně označené jako „volitelné“. Tyto volitelné zdroje vám mají pomoci lépe porozumět povinné četbě, prohloubit znalosti jednotlivých témat a případně vás inspirovat při výběru tématu závěrečné práce. Neprostudování povinných materiálů před výukou se projeví omezenou účastí v seminárních diskusích. Zadané materiály byste měli studovat v pořadí, v jakém jsou uvedeny v harmonogramu kurzu.

Předmět vychází ze širokého spektra odborné literatury, která bude studentům k dispozici v IS. Následující knižní publikace si mohou rovněž zakoupit nebo vypůjčit; jejich elektronické verze však budou také dostupné na *Google Shared Drive*, ke kterému dostanou studenti přístup (ve složce **„Knihy“** nebo v příslušných **tematických blocích**):

- Damiani, M. (2020). *Populist Radical Left Parties in Western Europe*. Abingdon: Routledge.
- Chiocchetti, P (2017). The Radical Left Party Family in Western Europe, 1989-2015. Abingdon: Routledge.

- Cyr, J. and Wallace Goodman, S. (eds.) (2024). *Doing Good Qualitative Research*. New York: Oxford University Press
- Leidig, E. (2023). *The Women of the Far Right: Social Media Influencers and Online Radicalization*. New York: Columbia University Press.
- March, L. (2013). *Radical Left Parties in Europe*. Abingdon: Routledge
- Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mudde, C. (ed.) (2017). *The Populist Radical Right: A Reader*. Abingdon: Routledge.
- Mudde, C. and Rovira Kaltwasser, C. (2017). *Populism: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Müller, J.-W. (2016). *What Is Populism?* Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Rovira Kaltwasser, C., Taggart, P., Ochoa Espejo, P. and Ostiguy, P. (eds.) (2017). *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press.
- Valentim, V. (2024). *The Normalization of the Radical Right: A Norms Theory of Political Supply and Demand*. Oxford: Oxford University Press.

Docházka a aktivita

Ačkoli účast na výuce není povinná, **důrazně se doporučuje a je nezbytná pro získání dobrého hodnocení (lepšího než C)**. Studenti se naučí mnohem více, pokud se výuky účastní a zapojují se do diskusí. Aktivní účast je navíc důležitou součástí výsledné známky a bude hodnocena především na základě zapojení do výuky (viz níže). **Absence bude omluvena pouze v případě doložených akutních zdravotních potíží nebo jiného závažného a oprávněného důvodu, který bude vyučujícímu sdělen před začátkem dané výuky**, pokud tomu nebrání nepředvídatelné okolnosti.

Účast na výuce je povinná v den, kdy je student určen jako vedoucí diskuse (viz níže). Přidělené termíny je možné si vyměnit, tato změna však musí být vyučujícímu oznámena předem, nejpozději v pátek před příslušnou výukou.

Hodnocení předmětu

Aktivní účast (30 %)

Tento předmět **vyžaduje intenzivní diskusi a aktivní naslouchání**. **Pouhá přítomnost ve výuce se nepovažuje za aktivní účast**. Hodnocena bude schopnost využívat poznatky z četby, hloubka a promyšlenost otázek a komentářů a celkové zapojení do výuky. Součástí hodnocení je také příprava, tedy přečtení povinné literatury na každou hodinu a její promyšlení. **Od studentů se očekává pravidelné, aktivní, věcné, konstruktivní a informované zapojení do skupinových i společných diskusí. Bez účasti na výuce se nelze do diskuse zapojit**.

Vedoucí diskuse (20 %)

Každý studující se během semestru jednou ujme role vedoucího diskuse. **V této roli odpovídá za vedení diskuse během přidělené hodiny. Termíny již byly náhodně přiděleny vyučujícím. Svůj termín naleznete u příslušného týdne v níže uvedené části *Rozvrh předmětu a zadané úkoly*.** Úkolem je stručně představit povinnou literaturu, kriticky se zabývat jejími **hlavními**

argumenty a upozornit na **klíčové myšlenky, silné stránky a případná omezení**. Na základě tohoto kritického zhodnocení je třeba připravit **soubor otázek**, které pomohou diskusi strukturovat a podnítit.

K rozšíření prezentace a diskusních otázek lze využít také nepovinnou literaturu uvedenou v sylabu. Povoleny a vítány jsou rovněž další zdroje, které mají zřetelný vztah k tématu dané hodiny, například odborné články, kvalitní žurnalistika, dokumentární filmy, podcasty nebo primární prameny. Musí však být využity promyšleně a řádně citovány.

Cílem úkolu není podrobně shrnout zadanou literaturu, ale prokázat její porozumění, schopnost kritické reflexe a dovednost zapojit ostatní studující do smysluplné diskuse. Prezentaci v PowerPointu nebo jiném formátu lze použít, není však povinná. **Dbejte také na efektivní využití času:** na diskusi o obvykle třech až čtyřech textech máte pouze 1 hodinu a 20 minut, proto se zaměřte na nejdůležitější body a upřednostněte témata, která jsou pro diskusi nejpodstatnější.

Návrh výzkumného projektu (20 %)

Studující si připraví návrh vlastního výzkumného projektu na libovolné téma, které však musí přímo souviset s celkovým zaměřením předmětu. Konzultace s vyučujím ohledně výběru témat je nejen možná, ale doporučená.

Návrh by měl obsahovat všechny podstatné součásti výzkumného projektu:

1. výzkumnou otázku a výzkumný problém („puzzle“);
2. hypotézy, očekávání nebo hlavní argument;
3. předpokládaný mechanismus, tedy logiku propojující argument s očekávaným výsledkem;
4. příklady nebo předběžné empirické poznatky, které zdánlivě podporují argument a navrhovaný mechanismus;
5. návrh analýzy, pomocí níž by bylo možné argument ověřit, včetně dat a metod. Studující by měli zejména vysvětlit, jak by získali relevantní data, jakým způsobem by je analyzovali a proč je zvolený výzkumný design vhodný. Může se jednat například o kvantitativní či kvalitativní analýzu, případovou studii, komparaci několika případů nebo analýzu velkého počtu případů. Při zdůvodnění těchto rozhodnutí je nutné využít metodologickou literaturu zadanou v rámci předmětu; využít lze také další relevantní zdroje;
6. důsledky očekávaných zjištění a zamýšlený přínos projektu, tedy vysvětlení, proč by na případném potvrzení argumentu mělo záležet.

Studující představí svůj návrh ostatním během semináře. **Termín prezentace si zvolí sami. Pokud tak neučiní do 6. října, termín jim přidělí vyučující.** Může být praktické naplánovat prezentaci na stejný týden, kdy působí jako vedoucí diskuse, protože svůj projekt mohou propojit s tématem a literaturou, s nimiž se v rámci tohoto úkolu podrobně seznámí. Toto rozhodnutí je však zcela na nich.

Předpokládá se zpravidla jedna prezentace během každého semináře. Na představení projektu bude vyhrazeno nejvýše přibližně 45 minut. Zbývající část semináře bude věnována společné

diskusi o daném projektu. **Ostatní studující by proto měli prezentaci pozorně sledovat a průběžně si připravovat otázky a komentáře**. Vyučující bude diskusi moderovat a vystupovat v roli odborného komentátora.

Závěrečný test (30 %)

Závěrečný test proběhne **ve třídě a bude trvat 1 hodinu a 20 minut**, tedy stejně dlouho jako běžná výuka. **Jeho přesný termín bude stanoven po dohodě se studujícími**, a to buď v závěru semestru nebo během zkouškového období. Test bude tvořen **esejovými otázkami vztahujícími se k tématům a povinné literatuře probíraným během semestru**. Odpovědi by neměly zůstat pouze u popisu, ale **kriticky pracovat s relevantními koncepty a přístupy a propojovat poznatky z různých částí předmětu**. Studující mohou ve svých odpovědích využít také poznatky získané při přípravě vlastního návrhu výzkumného projektu, není to však povinné.

Studující by ve svých odpovědích měli **správně odkazovat na relevantní odbornou literaturu**, včetně uvedení autorstva a roku vydání. K tomuto účelu si mohou ke zkoušce přinést **jeden ručně psaný list poznámek formátu A4, přičemž je možné využít obě jeho strany**. Tento list může obsahovat například přehled hlavních argumentů, konceptů a bibliografických údajů, nesmí však obsahovat předem připravené odpovědi na esejové otázky.

Hodnocena bude zejména **znalost a porozumění probírané literatuře, schopnost kriticky porovnávat jednotlivé argumenty a přístupy, správné používání konceptů, kvalita a logická struktura argumentace a vhodné odkazování na relevantní zdroje**.

Známkování

Známka	Počet bodů
A	90–100 bodů
B	80–89 bodů
C	70–79 bodů
D	60–69 bodů
E	50–59 bodů
F	méně než 50 bodů

Specifická pravidla předmětu

ChatGPT a další nástroje umělé inteligence

Nástroje umělé inteligence (např. ChatGPT) můžete využívat k rozvíjení nápadů, zahájení práce na projektu nebo ke zlepšení jazyka a stylu psaní. Za veškerý obsah vytvořený pomocí umělé inteligence, který zahrnete do svých úkolů, však nesete plnou odpovědnost. Pokud použijete obsah vytvořený umělou inteligencí, musíte jej citovat stejně jako jakýkoli jiný zdroj. Veškeré informace použité v úkolech musí být ověřeny, převzaté myšlenky řádně přiznány a faktická tvrzení přesná.

Umělou inteligenci nesmíte používat k tomu, aby za vás vypracovala zadaný úkol. Odevzdání práce, která byla zcela nebo z podstatné části vytvořena umělou inteligencí, představuje porušení pravidel akademické integrity a povede k nesplnění předmětu.

Upozornění

Sylabus představuje obecný plán předmětu. V případě potřeby se od něj může vyučující odchýlit; veškeré změny budou studujícím oznámeny.

Rozvrh předmětu a zadané úkoly

1. ÚVOD DO PŘEDMĚTU (5.10.)
Lekce: Krátké představení předmětu a sylabu; projekce první části dokumentu *The Big Picture: The Making and Breaking of Europe*:
https://interactive.aljazeera.com/aje/2017/the-making-and-breaking-of-europe/index.html
Seminář: Ukázka návrhu výzkumného projektu; projekce druhé části dokumentu *The Big Picture: The Making and Breaking of Europe*

2. VÝZKUM A METODOLOGIE (12.10.)
Vedoucí diskuse: Jakub Wondreys
Lekce: Úvod do základních principů výzkumného designu, formulace výzkumné otázky, tvorby a používání konceptů, kauzálního usuzování, výběru případů a kombinování kvalitativních a kvantitativních metod.
Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Jakub Wondreys, diskuse.

Povinná četba:
Cyr, J. and Wallace Goodman, S. (eds.) (2024). *Doing Good Qualitative Research*. New York: Oxford University Press. Kapitoly 1, 2, 4 a 6.

Collier, D. and Mahon, J. E., Jr. (1993). "Conceptual "Stretching" Revisited: Adapting Categories in Comparative Analysis." *American Political Science Review*, 87(4), 845–855.

King, G., Keohane, R. O. and Verba, S. (1994). *Designing Social Inquiry: Scientific Inference in Qualitative Research*. Princeton: Princeton University Press. Kapitola 1, pouze s. 3–28.

Geddes, B. (2003). *Paradigms and Sand Castles: Theory Building and Research Design in Comparative Politics*. Ann Arbor: University of Michigan Press. Kapitola 1: "Research Design and the Accumulation of Knowledge."

Lieberman, E. S. (2005). "Nested Analysis as a Mixed-Method Strategy for Comparative Research." *American Political Science Review*, 99(3), 435–452.

Dobrovolná četba:
Sartori, G. (2009). "Concept Misformation in Comparative Politics." In D. Collier and J. Gerring (eds.), *Concepts and Method in Social Science: The Tradition of Giovanni Sartori*. Abingdon: Routledge. Kapitola 1.

Geddes, B. (2003). *Paradigms and Sand Castles: Theory Building and Research Design in Comparative Politics*. Ann Arbor: University of Michigan Press. Kapitoly 2, 4 a 5.

King, G. (1998). *Unifying Political Methodology: The Likelihood Theory of Statistical Inference*. Ann Arbor: University of Michigan Press. Kapitola 1: "Introduction."

Ashe, S. D., Busher, J., Macklin, G. and Winter, A. (eds.) (2021). *Researching the Far Right: Theory, Method and Practice*. Abingdon: Routledge. Úvod a kapitoly 1, 7, 12 a 21.

3. ÚVOD DO POPULISMU (2.11.)

Vedoucí diskuse: Vilém Štěpán Prokopík

Lekce: Vymezení populismu jako ideologie a způsobu politické mobilizace; význam protikladu mezi „čistým lidem" a „zkorumpovanou elitou", anti-pluralismu a lidové suverenity a rozdíly mezi pravicovými a levicovými variantami populismu v západní, střední a východní Evropě.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Vilém Štěpán Prokopík, diskuse.

Povinná četba:

Mudde, C. (2004). "The Populist Zeitgeist." *Government and Opposition*, 39(4), 541–563.

Mudde, C. and Rovira Kaltwasser, C. (2017). *Populism: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press. Kapitola 1.

Müller, J.-W. (2016). *What Is Populism?* Philadelphia: University of Pennsylvania Press. Úvod: "Is Everyone a Populist?"

Damiani, M. (2020). *Populist Radical Left Parties in Western Europe*. Abingdon: Routledge. Kapitola 1.

Stanley, B. (2017). "Populism in Central and Eastern Europe." In C. Rovira Kaltwasser, P. Taggart, P. Ochoa Espejo and P. Ostiguy (eds.), *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press, 140–160.

Dobrovolná četba:

Zaslove, A. (2008). "Here to Stay? Populism as a New Party Type." *European Review*, 16(3), 319–336.

4. ÚVOD DO RADIKALISMU A EXTREMISMU (3.11.)

Vedoucí diskuse: Daniel Vacek

Lekce: Vymezení radikalismu a extremismu a jejich vztahu k demokracii; rozlišení radikální a extremistické levice a pravice; diskuse o zastřešujícím pojmu „krajní pravice", jeho výhodách a omezeních a o specifikách radikální pravice ve střední a východní Evropě.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Daniel Vacek, diskuse.

Povinná četba:

Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press. Kapitola 1.

March, L. (2013). *Radical Left Parties in Europe*. Abingdon: Routledge. Kapitola 1.

Pirro, A. L. P. (2023). "Far Right: The Significance of an Umbrella Concept." *Nations and Nationalism*, 29(1), 101–112.

Zulianello, M. (2025). "The 'Far Right' Label and the Study of Party Systems: Problems, Limitations – and a Way Out." *Italian Political Science Review/Rivista Italiana di Scienza Politica*, First View, 1–8.

Minkenberg, M. (2017). "The Radical Right in Postsocialist Central and Eastern Europe: Comparative Observations and Interpretations." In C. Mudde (ed.), *The Populist Radical Right: A Reader*. Abingdon: Routledge. Kapitola 20.

Buštíková, L. (2018). "The Radical Right in Eastern Europe." In J. Rydgren (ed.), *The Oxford Handbook of the Radical Right*. Oxford: Oxford University Press, 565–581.

Dobrovolná četba:

Chiocchetti, P. (2017). *The Radical Left Party Family in Western Europe, 1989–2015*. Abingdon: Routledge. Kapitoly 1–3.

Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press. Kapitola 2.

5. DŮVODY, ODPOVĚDI A NÁSLEDKY (9.11.)

Vedoucí diskuse: Roman Beneš

Lekce: Příčiny vzniku a úspěchu populistických, radikálních a extremistických stran na straně poptávky i nabídky; strategie demokratických a mainstreamových aktérů vůči těmto stranám a jejich přímé i nepřímé důsledky pro stranickou soutěž, veřejné politiky a demokracii.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Roman Beneš, diskuse.

Povinná četba:

Müller, J.-W. (2016). *What Is Populism?* Philadelphia: University of Pennsylvania Press. Kapitoly 2 a 3.

Mudde, C. and Rovira Kaltwasser, C. (2017). *Populism: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press. Kapitola 6.

Mudde, C. (2010). "The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy." *West European Politics*, 33(6), 1167–1186.

Buštíková, L. (2014). "Revenge of the Radical Right." *Comparative Political Studies*, 47(12), 1738–1765.

de Lange, S. L. (2017). "New Alliances: Why Mainstream Parties Govern with Radical Right-Wing Populist Parties." In C. Mudde (ed.), *The Populist Radical Right: A Reader*. Abingdon: Routledge. Kapitola 32.

Dobrovolná četba:

Buštíková, L. and Kitschelt, H. (2009). "The Radical Right in Post-Communist Europe: Comparative Perspectives on Legacies and Party Competition." *Communist and Post-Communist Studies*, 42(4), 459–483.

Damiani, M. (2020). *Populist Radical Left Parties in Western Europe*. Abingdon: Routledge. Kapitola 7.

Hawkins, K. A., Read, M. and Pauwels, T. (2017). "Populism and Its Causes." In C. Rovira Kaltwasser, P. Taggart, P. Ochoa Espejo and P. Ostiguy (eds.), *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press, 267–286.

Ignazi, P. (1992). "The Silent Counter-Revolution: Hypotheses on the Emergence of Extreme Right-Wing Parties in Europe." *European Journal of Political Research*, 22(1), 3–34.

Ramiro, L. (2016). "Support for Radical Left Parties in Western Europe: Social Background, Ideology and Political Orientations." *European Political Science Review*, 8(1), 1–23.

Visser, M., Lubbers, M., Kraaykamp, G. and Jaspers, E. (2014). "Support for Radical Left Ideologies in Europe." *European Journal of Political Research*, 53(3), 541–558.

C. Mudde (ed.), *The Populist Radical Right: A Reader*. Abingdon: Routledge. Kapitoly 4 (de Lange), 17 (Ignazi), 18 (Betz), 19 (Kitschelt), 23 (Minkenberg), 25 (van Spanje), 26, 29 (van Donselaar), 31 (Art)

6. VOLIČI A AKTIVISTÉ (10.11.)

Vedoucí diskuse: Jakub Trtík

Lekce: Měření populistických postojů a vysvětlení podpory populistických, radikálně pravicových a radikálně levicových stran; sociální, ekonomické, ideologické a genderové charakteristiky jejich voličstva; motivace a typy politických aktivistů, proces jejich náboru a význam aktivistické základny pro organizaci, vývoj a volební úspěch radikálních a extremistických stran.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Jakub Trtík, diskuse.

Povinná četba:

Akkerman, A., Mudde, C. and Zaslove, A. (2014). "How Populist Are the People? Measuring Populist Attitudes in Voters." *Comparative Political Studies*, 47(9), 1324–1353.

Rooduijn, M., Burgoon, B., van Elsas, E. J. and van de Werfhorst, H. G. (2017). "Radical Distinction: Support for Radical Left and Radical Right Parties in Europe." *European Union Politics*, 18(4), 536–559.

Blee, K. M. (2017). "Becoming a Racist: Women in Contemporary Ku Klux Klan and Neo-Nazi Groups." In C. Mudde (ed.), *The Populist Radical Right: A Reader*. Abingdon: Routledge. Kapitola 14.

Art, D. (2011). *Inside the Radical Right: The Development of Anti-Immigrant Parties in Western Europe*. New York: Cambridge University Press. Úvod (pouze s. 19–27) a kapitola 2.

Spierings, N. and Zaslove, A. (2017). "Gender, Populist Attitudes, and Voting: Explaining the Gender Gap in Voting for Populist Radical Right and Populist Radical Left Parties." *West European Politics*, 40(4), 821–847.

Dobrovolná četba:

Akkerman, A., Zaslove, A. and Spruyt, B. (2017). "'We the People' or 'We the Peoples'? A Comparison of Support for the Populist Radical Right and Populist Radical Left in the Netherlands." *Swiss Political Science Review*, 23(4), 377–403.

C. Mudde (ed.), *The Populist Radical Right: A Reader*. Abingdon: Routledge. Kapitoly 15 (Arzheimer) a 16 (Givens).

7. GENDER (23.11.)

Vedoucí diskuse: Daniel Husák

Lekce: Genderové rozdíly v populistických postojích a volební podpoře krajní pravice; role žen jako voliček, političek, stranických lídryň a online influencerek a způsoby, jimiž gender ovlivňuje reprezentaci, komunikaci a normalizaci radikální politiky.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Daniel Husák, diskuse.

Povinná četba:

Abi-Hassan, S. (2017). "Populism and Gender." In C. Rovira Kaltwasser, P. Taggart, P. Ochoa Espejo and P. Ostiguy (eds.), *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press, 426–444.

Leidig, E. (2023). *The Women of the Far Right: Social Media Influencers and Online Radicalization*. New York: Columbia University Press. Kapitoly 3 a 4.

Snipes, A. and Mudde, C. (2020). "'France's (Kinder, Gentler) Extremist': Marine Le Pen, Intersectionality, and Media Framing of Female Populist Radical Right Leaders." *Politics & Gender*, 16(2), 438–470.

De Giorgi, E. and Zulianello, M. (2026). "Female Leadership, Gender Neutralization, and the Populist Radical Right: The Case of Giorgia Meloni." *Politics and Governance*, 14, Article 12556.

Zbytniewska, K. and Pető, A. (2026). "Skirmishing Femininity: Female Populist Skirmishers and the Gendered Politics of Illiberalism in Hungary and Poland." *Politics and Governance*, 14, Article 12390.

8. NORMY, NORMALIZACE A DEMOKRACIE (30.11.)

Vedoucí diskuse: Robert Šánik

Lekce: Vztah populismu, radikalismu a extremismu k liberální a ústavní demokracii; role sociálních norem při omezování a legitimizaci krajně pravicového jednání, fáze politické normalizace a procesy, jimiž se dříve stigmatizované postoje a aktéři stávají přijatelnou součástí veřejné a stranické soutěže.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Robert Šánik, diskuse.

Povinná četba:

Valentim, V. (2024). *The Normalization of the Radical Right: A Norms Theory of Political Supply and Demand*. Oxford: Oxford University Press. Úvod a kapitoly 2, 3, 8 a 9.

Mudde, C. and Rovira Kaltwasser, C. (2017). *Populism: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press. Kapitola 5.

Dobrovolná četba:

Leidig, E. (2023). *The Women of the Far Right: Social Media Influencers and Online Radicalization*. New York: Columbia University Press. Kapitola 6.

Levitsky, S. and Ziblatt, D. (2019). *How Democracies Die: What History Reveals About Our Future*. London: Penguin Books.

Levitsky, S. and Ziblatt, D. (2024). *Tyranny of the Minority: Why American Democracy Reached the Breaking Point*. London: Viking.

Rummens, S. (2017). "Populism as a Threat to Liberal Democracy." In C. Rovira Kaltwasser, P. Taggart, P. Ochoa Espejo and P. Ostiguy (eds.), *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press, 554–570.

Urbinati, N. (2017). "Populism and the Principle of Majority." In C. Rovira Kaltwasser, P. Taggart, P. Ochoa Espejo and P. Ostiguy (eds.), *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press, 571–589.

9. NOVÁ TÉMATA VE STUDIU POPULISMU, RADIKALISMU A EXTREMISMU (7.12.)

Vedoucí diskuse: Dvořáková Alexandra

Lekce: Nové směry výzkumu populismu, radikalismu a extremismu: zahraniční politika a mezinárodní spolupráce populistických a krajně pravicových stran; jejich postoje k válce na Ukrajině a izraelsko-palestinskému konfliktu; reakce krajní pravice na pandemii; role tradičních a sociálních médií, online influencerek a populistické rétoriky při radikalizaci a podpoře politického násilí.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Dvořáková Alexandra, diskuse.

Povinná četba:

Verbeek, B. and Zaslove, A. (2017). "Populism and Foreign Policy." In C. Rovira Kaltwasser, P. Taggart, P. Ochoa Espejo and P. Ostiguy (eds.), *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press, 384–405.

McDonnell, D. and Werner, A. (2019). *International Populism: The Radical Right in the European Parliament*. London: Hurst. Kapitola 1: "International Populism"

Leidig, E. (2023). *The Women of the Far Right: Social Media Influencers and Online Radicalization*. New York: Columbia University Press. Úvod a kapitola 1.

Holesch, A. and Martill, B. (2026). War fatigue? The politicisation of the Ukraine war, *Journal of European Integration*, 48 (2), 167-190

Wondreys, J. and March, L. (2026). Comparing radical left parties' positions on Ukraine and Israel: between Russophilia and anti-Semitism? *Journal of European Integration*, 48(2), 289–310.

Dobrovolná četba:

Leidig, E. (2023). *The Women of the Far Right: Social Media Influencers and Online Radicalization*. New York: Columbia University Press. Kapitola 2.

Manucci, L. (2017). "Populism and the Media." In C. Rovira Kaltwasser, P. Taggart, P. Ochoa Espejo and P. Ostiguy (eds.), *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press, 467–488.

Nai, A., Young, E. L., Havlík, V. and Kluknavská, A. (2026). "A Populist Incitement? Populism, Attack Rhetoric, and Support for Political Violence." *Electoral Studies*, 101, 103073.

Ostermann, F. and Stahl, B. (2022). "Theorizing Populist Radical-Right Foreign Policy: Ideology and Party Positioning in France and Germany." *Foreign Policy Analysis*, 18(3), orac006.

Wondreys, J. and Mudde, C. (2022). "Victims of the Pandemic? European Far-Right Parties and COVID-19." *Nationalities Papers*, 50(1), 86–103.

Wondreys, J. and Zulianello, M. (2024). "Choosing Who to Hate? The Extreme and Radical Right's Foreign Policy between Anti-Semitism, Islamophobia, and Russophilia." *Swiss Political Science Review*, 30(4), 486–499.

10. POLARIZACE (14.12.)

Vedoucí diskuse: Alžbeta Branická

Lekce: Vymezení, měření a vývoj ideologické, stranické a afektivní polarizace v komparativní perspektivě; její společenské a politické příčiny a důsledky; role sociálních identit, populistických postojů, negativních kampaní a osobnostních charakteristik politických aktérů při prohlubování polarizace.

Seminář: Prezentace návrhu výzkumného projektu: Alžbeta Branická, diskuse.

Povinná četba:

Iyengar, S., Sood, G. and Lelkes, Y. (2012). "Affect, Not Ideology: A Social Identity Perspective on Polarization." *Public Opinion Quarterly*, 76(3), 405–431.

McCoy, J., Rahman, T. and Somer, M. (2018). "Polarization and the Global Crisis of Democracy: Common Patterns, Dynamics, and Pernicious Consequences for Democratic Polities." *American Behavioral Scientist*, 62(1), 16–42.

Garzia, D., Ferreira da Silva, F., & Maye, S. (2023). Affective polarization in comparative and longitudinal perspective. *Public Opinion Quarterly*, *87*(1), 219-231.

Nai, A. and Maier, J. (2025). "Polarized Populists: Dark Campaigns, Affective Polarization, and the Moderating Role of Populist Attitudes." *American Behavioral Scientist*, 69(14), 1711–1734.

Nai, A., Young, E. L., Ploof, R. A., and Otto, L. P. (2026). Like Cats and Dogs: Affective Polarization and Polarized Non-Political Preferences in Five Democracies. *American Politics Research*, https://doi.org/10.1177/1532673X261493516

Dobrovolná četba:

Nai, A., Da Silva, F.F., Aaldering, L., Gattermann, K. and Garzia, D. (2025). "Ripping the public apart? Politicians' dark personality and affective polarization." *European Journal of Political Research*, 6,: 1575-1588.